„Učí se nám tady dobře.“ Škola na Jiřáku sází na dobré vztahy

02.02.2026
Letos nás čeká nový termín zápisů a změna pravidel pro odklady. Podle ředitelky Základní školy na náměstí Jiřího z Poděbrad Jany Petřinové to může změnit výuku prvňáků.

Dřív musel budoucí prvňáček hlavně umět zavázat tkaničku a říct básničku. Co je tou “vstupenkou” do školy dnes a v čem jsou dnešní děti jiné?

Obecně se mi zdá, že děti jsou teď upřímnější a reagují bezprostředně. Co se týče dovedností a znalostí, velmi se to liší. Odráží se v tom, v jakém prostředí vyrůstají. U zápisu mi nepřijde vhodné posuzovat jemnou motoriku na základě zavazování tkaniček. Mnohé děti takovou zkušenost ani nemají, protože mají třeba suchý zip. To ale nebrání tomu, že mohou být šikovné na cokoli jiného. Zavazování tkaničky u zápisu opravdu nezkoušíme.

Jde u zápisu o testování znalostí, nebo spíše o administrativní proces?

Zápisy už ani nemohou probíhat formou testování. Nikdo nechce, aby se dítě nebo rodiče báli přijít. Je dokonce možné, aby se v den zápisu dostavil jen rodič a přinesl požadované formuláře. Vždy je ale lepší, když dítě přijde, trošku pozná prostředí školy a paní učitelky ho při při motivační části zápisu můžou sledovat. Pokud rodič chce, dostane od nás i doporučení na další práci s dítětem.

Co tedy mají rodiče a děti u zápisu očekávat?

S rodiči kontrolujeme dokumenty a paní učitelky pracují s dětmi, prostě si povídají a plní kreativní úkoly. Celé to zabere zhruba 15 minut. Jsme na náměstí Jiřího z Poděbrad, proto je letošním tématem zápisu rytířská cesta. Pro mě je důležité, aby škola nebyla strašákem. Když se dítě nechce zapojit, postupujeme bez jakéhokoli nátlaku. Paní učitelky při tom poznají, jestli je dítě citlivé, nebo naopak velmi průbojné.

Proč je pro vás pozorování dítěte důležitější než to, jestli už umí počítat nebo zná barvy?

Může se nám hodit při sestavování nových tříd. Rodičům také říkáme, že si prvních pár měsíců ponecháváme právo sledovat první třídy a případně dělat změny v jejich složení, tak aby to bylo vždycky v zájmu konkrétního dítěte i samotné třídy. Nemůžeme mít v jedné třídě 24 dětí, které jsou všechny hyperaktivní, a v druhé 24 introvertních žáků nebo 24 dětí s odlišným mateřským jazykem. U zápisu úplně všechno nepoznáme.

V posledních letech žádala o odklad až třetina rodičů. Jak se to podepisovalo na složení tříd?

Určitě se vyskytly i případy, kdy rodiče považovali za vhodnější nechat si své dítě třeba ještě hrát ve školce, nebo dítě bylo příliš živé, nebo by nedokázalo respektovat pravidla. Následkem toho do prvních tříd nastupovaly děti starší a starší. Teď tam přijdou všechny děti, které dosáhnou určitého věku.

Do budoucna dostane odklad jen dítě, u kterého školní docházku neumožní zdravotní stav. Jak se to podle vás projeví ve škole?

První třídy budeme určitě víc směřovat k tomu, aby se učily žít v kolektivu. Bude záležet na pedagogickém umu učitelů. Ruku v ruce s tím by mělo jít posílení asistentů pedagoga, protože teď mnohem víc půjde o základní návyky dětí a očekáváme, že řada z nich bude v první třídě dozrávat.

Ovlivní to podle vás i výuku?

Podle mě se vyplatí nelpět na tom, že všichni prvňáčci musí v září umět písmenko „A“. Teď si cíle pro první třídu musíme nastavit trochu jinak. Mým mottem je „Učí se nám tady dobře“. A to platí, když se ve škole cítíme dobře a bezpečně, a to nejen v první třídě.

Pokud budou děti v první třídě teprve dozrávat, co to bude znamenat pro učitelky? Změní se jejich práce?

Vlastně ne tolik svou podstatou. Pokaždé mají snahu poznávat své žáky a vytvářet dobré prostředí pro výuku. Pro mě je důležité nastolit ve třídě takový stav, že si například dítě dokáže říct o pomoc. To se nám daří a děti chodí za svými učiteli, za mnou do ředitelny i k mým zástupcům.

Jak se v praxi osvědčují opatření radnice proti účelovým změnám bydliště? Daří se vám u zápisů odhalit, kdo k vám skutečně patří a kdo se snaží systém obejít?

Postupujeme podle toho, co nastavila radnice. Když něco nesedí, ptáme se. Já mám za sebou ve funkci jen jedny zápisy a myslím si, že už minulý rok se zájem o Jiřák trošku zvedal, ale větší problémy jsme nezaznamenali.

Co čekáte letos?

Už mi chodí e-maily, že sem mají zájem chodit děti z jiných městských částí a z jiných spádových oblastí. Rodiče nás sledují a píšou mi, že se jim líbí naše cesta. Ozývají se taky maminky našich žáků, které od svých známých vědí, že sem taky chtějí poslat děti, přestože nejsou spádové. Na jednu stranu mě to těší, ale postupujeme podle daných kritérií a všem odepisujeme stejně: Nejdříve přijímáme děti ze spádové oblasti, potom děti z nespádové, kteří tu mají sourozence. Ostatně kritéria pro přijetí jsou veřejně dostupná na našich webových stránkách a jsou pro nás závazná.

Kolik reálně zbývá míst na děti odjinud?

Pro děti z jiných městských částí zatím žádné. Případná volná místa obsazujeme zájemci z jiných spádových oblastí Prahy 3. Přijde mi na tom zajímavé, že se školy nějak profilují, ale stejně potom rozhoduje spádovost. Líbil by se mi stav, kdy každý rodič by měl jistotu, že jeho spádová škola je pro jeho dítě ta nejlepší, protože je stejně skvělá jako všechny školy v republice.

Zápisová turistika je často důkazem toho, že škola dělá něco lákavého. Co je tím klíčovým receptem, jak z řadové školy vybudovat instituci, na kterou se rodiče snaží dostat své děti? Co jste na Jiřáku za rok a půl ve funkci změnila?

Ředitel musí mít silnou vizi. Vědět, co chce a co je jeho cíl, i když je hodně daleký. Pak o tom musí otevřeně mluvit a nechat učitele, aby si k tomu buď našli cestu, anebo si sami řekli, že se s tím nedokážou

ztotožnit. Změny samozřejmě nedokáže jeden člověk, je potřeba dát dohromady tým, ale ten jeden člověk si podle mě musí být jistý tím, co chce. Teď ještě jednou k mému mottu: aby tu bylo dětem dobře a dobře se jim tu učilo, musí to samé platit i pro učitele. Ve škole musí být dobře i jim.

Jsou školy sportovní, jazykové nebo přírodovědné. Jak se profiluje ta vaše?

Věřím, že když zavádíme výuku kompetencí, měkkých dovedností, nemusíme se už profilovat jako škola zaměřená na to nebo ono. Chceme naučit děti vnímat, čemu by se samy chtěly v budoucnu věnovat, dávat si cíle a hledat řešení, jak jich dosáhnout. Když budou vybaveny kompetencemi a budou si umět říct o pomoc, škola už se nemusí nijak zvlášť profilovat. Potom u nás na Jiřáku může být skvělý sportovec, mladý vědec nebo empatický kamarád.

Když se ohlédnete za tím rokem a půl ve funkci, vedla vaše cesta přes nastavování hranic, nebo jste se spíš snažila dát dětem víc svobody?

Popíšu to na příkladu. Na škole jsme znovu zavedli parlament. Chtělo v něm zasednout osmdesát dětí. Měli kontaktní kampaň, vyskytla se antikampaň. Lepily se letáky, jiné se strhávaly. Vznikaly koalice, pak se rozpadaly. Parlament tedy máme. Aktuálně řeší téma přezouvání.

Předpokládám, že žáci přezůvky nechtějí. Co jste jim řekla?

Jasně že nechtějí, ale ani mnozí učitelé je nechtějí. Tak jsem žákům řekla, ať si v bodech připraví důvody, proč se přezouvání má zrušit. Projednávali to na svých parlamentních schůzkách. Tam si připravovali, co mi chtějí říct a jak to budou prezentovat. Opravdu přišli krásně připraveni, navrhovali řešení, argumentovali. Bylo úžasné sledovat, jak přes jistou nervozitu toto setkání zvládli. Fandím jim!

Už to dotáhli do konce?

Vymysleli krásný semafor, který bude u recepce. Když bude například pršet, objeví se červená, což pro nás všechny bude znamenat přezouvání. Domluvili jsme se, že všechno sepíší, obejdou třídy a vysvětlí dětem pravidla. Teď ode mě mají povolení, že můžou rozjet zkušební provoz. Chci, aby se naučili, že každé rozhodnutí s sebou něco nese a že nestačí přehodit odpovědnost na někoho jiného, ať rozhodne.

Praha 3 u zápisů důsledně kontroluje trvalý pobyt

Praha 3 reaguje na spádovou turistiku, kdy se děti účelově zapisují k trvalému pobytu kvůli přijetí na konkrétní školu. Školy mají návod na jednotný postup. Praha 3 je zřizovatelem deseti základních škol, které v letošním školním roce nabízejí pro první třídy celkem 680 míst. Zápisy do základních škol zřizovaných MČ Praha 3 se letos uskuteční jednotně ve dnech 4. a 5. února.

V situaci, kdy kapacity základních škol v některých městských částech dlouhodobě narážejí na své limity, považuje Praha 3 za svou prioritu spravedlivé a rovnoměrné naplňování tříd. Proto připravila jednotnou metodiku postupu.

„Místo trvalého pobytu je zásadním kritériem přijímacího řízení podle školského zákona. Ten však již neřeší, jak postupovat v případech, kdy je trvalý pobyt zjevně účelový. Ředitelé škol i rodiče se tak dříve ocitali v právní nejistotě a vznikaly pochybnosti o spravedlivém využití kapacit," vysvětlil starosta Prahy 3 Michal Vronský.

V případě pochybností může škola požádat zákonné zástupce o písemné vysvětlení. „Každoročně před

zápisy dochází ke zvýšenému počtu přehlašování trvalých pobytů. Hledali jsme proto cesty, jak dát přednost dětem, které v Praze 3 skutečně bydlí," doplnil místostarosta Prahy 3 pro oblast školství Filip Málek.